

GS brief aan Provinciale Staten
Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
T 070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Datum
18 februari 2025

Ons kenmerk
DOS-2025-0000744
PZH-2025-869185105

Bijlage
Convenant Molenviergang
Aarlanderveen 2025-2034

Aan Provinciale Staten

Onderwerp: Convenant Molenviergang Aarlanderveen 2025-2034

Geachte Statenleden,

Op dinsdag 18 februari hebben GS besloten het Convenant Molenviergang Aarlanderveen aan te gaan. Hiermee kan de tot op heden constructieve samenwerking tussen het Hoogheemraadschap van Rijnland (hierna het hoogheemraadschap), de gemeente Alphen a/d Rijn (hierna de gemeente), de provincie Zuid-Holland en de Stichting Molenviergang Aarlanderveen (hierna de stichting) worden gecontinueerd en is het voortbestaan van de betreffende molens geborgd voor de komende 10 jaren.

De molenviergang in Aarlanderveen is de laatste nog daadwerkelijk functionerende molengroep ter wereld. De vier molens vormen tezamen een zogenaamde getrapte bemaling, waarbij iedere molen afzonderlijk het water een niveau hoger opmaakt. Op die manier wordt het waterpeil in de Drooggemaakte Polder aan de Westzijde van Aarlanderveen hoofdzakelijk op windkracht gereguleerd. Hiermee is sprake van een unieke situatie!

Sinds 1962 zijn het hoogheemraadschap, de gemeente en de provincie ten opzichte van elkaar verplichtingen aangegaan ter bevordering van de instandhouding van het genoemde molencomplex. Vanaf 1995 maakt ook de stichting deel uit van de samenwerking en zijn de onderlinge afspraken vastgelegd in drie opeenvolgende convenanten, Convenant Molenviergang Aarlanderveen 1995 - 2004, 2005 - 2014 en 2015 - 2024.

De vier convenanthouders hebben ieder een eigen rol. Het hoogheemraadschap is verantwoordelijk voor het peilbeheer, alle werkzaamheden die strekken tot de instandhouding van de onderdelen en elementen die hier direct aan bijdragen, de benoeming en coördinatie van de molenaars en de in de molens aanwezige dienstwoningen. De gemeente en provincie dragen in financiële zin bij om het exploitatietekort van de stichting af te dekken. De stichting is aangewezen om het dagelijkse beheer, het onderhoud aan en de restauraties van de molens en de bijgebouwen te verzorgen en daarbij optimaal gebruik te maken van de bestaande subsidiemogelijkheden en andere financieringsbronnen. Hiermee zijn de molens geholpen omdat ze gebruikt worden waarvoor ze ooit zijn gebouwd en wordt tevens een stuk historie en het ambacht van de molenaar levend gehouden. Nadat de stichting in 2022 en 2023 met de individuele convenanthouders gesprekken heeft gevoerd over de voortzetting van de onderlinge samenwerking, is het toen nog lopende convenant geëvalueerd. Door vertegenwoordigers van de vier partijen is gelijktijdig een concept voor een nieuwe convenant besproken. Bovendien werd er door de stichting een 10-jaren begroting overlegd

die inzicht geeft in de te verwachten kosten gedurende een eventuele volgende convenantperiode. Hieruit blijkt dat de bijdragen die de gemeente en provincie tot op heden hebben bijgedragen, niet voldoende zullen zijn om te tekorten in de toekomst af te dekken. Dit vraagt om een jaarlijkse extra bijdrage van 25.000 euro vanuit de provincie. Deze kan vanuit het bestaande budget voor molens worden bekostigd, hiervoor hoeven geen extra middelen te worden vrijgemaakt.

Een aangepaste convenanttekst voor de periode 2025-2034 is in goed onderling overleg tot stand gekomen. Op vrijdag 21 februari 2025 is er een feestelijk moment gepland voor de ondertekening, waarbij de gemachtigden van de convenanthouders met het zetten van een handtekening de gemaakte afspraken zullen bekrachtigen, waarmee het convenant in werking wordt gesteld. De verantwoordelijke gedeputeerde Stolk zal deze handeling verrichten namens de provincie.

In het convenant zijn voor de provincie de volgende drie specifieke verplichtingen opgenomen:

- Het verstrekken van een exploitatiebijdrage van € 29.602,- per jaar (prijsspeil 2025) over het boekjaar 2025 en de hierop volgende jaren aan de stichting. Dit bedrag wordt ieder jaar aangepast met een percentage in overeenstemming met de consumentenprijsindex (CPI) van het Centraal Bureau voor de Statistiek. (Basis 2025 = 100).

- Jaarlijks € 25.000,- bijdragen aan de in het 10 jaren Onderhoudsplan geraamde kosten.

- Als één der convenanthouders informatie nodig heeft van de provincie ter uitvoering van diens taken, deze binnen redelijke en toelaatbare grenzen delen.

Voorts zijn in de algemene bepalingen tal van organisatorische zaken geregeld, zoals de looptijd, de mogelijkheden tot opzegging of wijziging van het convenant met een termijn van een jaar en de te nemen maatregelen bij eventuele geschillen.

De financiële uitwerking van het convenant wordt bij de Voorjaarsnota aan PS voorgelegd. PS heeft namelijk de bevoegdheid om de begrotingssubsidies op de begroting te plaatsen, op basis waarvan GS vervolgens rechtmatig de subsidie kan verlenen.

Met het ondertekenen van het convenant wordt niet alleen het functioneren en de instandhouding van het complex geregeld, net zo belangrijk is dat op basis hiervan alle betrokken vrijwilligers in staat worden gesteld om zich blijvend in te zetten voor deze iconen in het landschap, die Aarlanderveen en omgeving iedere keer opnieuw een fascinerend schouwspel bieden als ze in bedrijf zijn.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
secretaris,

voorzitter,

drs. M.J.A. van Bijnen MBA

mr. A.W. Kolff

Bijlage

Convenant Molenviergang Aarlanderveen 2025-2034